

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalik, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Demmer, în Budapesta: A. V.
Guldberg, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Huzar, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o coloană 8 or. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 3)

„Gazeta” iese în 18-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fl., pe trei luni 10 fl.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 10 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 11.—Anul LVIII

Brașov, Duminecă, 15 (27) Ianuarie

1895.

Apa trece, petrele rămân.

Brașov, 14 Ianuarie v. 1895

Cine ar fi și creșutul, că sub
chivernisirea unui Banffy-pașa s'ar
pută pune temelia unei alte politice
scolare, decât cea desfășurată în
programul noului ministru al ins-
trucțiunii publice, pe care-lu ară-
tăm mai jos?

Noul ministru Iuliu Wlassics
nu este, decât urmașul lui Tre-
fort, Csaky și Eötvös. Dacă cești
trei din urmă au știut să câștige
prin politica lor de maghiarizare
dragostea și încrederea cea mai de-
săvârșită a întregii cete a șovinștilor,
pentru ce ore se nu urmeze și
Wlassics această politică, fără de
care în împrejurările de aci nu i-ar
fi cu putință unui ministru ungu-
resc de-a se susține la putere nici
două-deci și patru de ore?

Wlassics este așa-dără unu ma-
ghiarisator și prin urmare unu ad-
versar totu așa de neîmpăcatu alu
instrucțiunii și culturii noastre na-
ționale, ca și înaintașii săi. Deose-
birea este numai, că cei de mai
'nainte i-au răpit lui Wlassics aprăpe
totu terenul: autonomia noastră sco-
lară au călcat-o în picioare, școlile
ni-le-au pus sub mână și controlu
unguresc, în școlile noastre poporale
au introdus limba maghiară ca stu-
diu obligatu, și nici măcaru micu
noștri copilași nu i-au lăsat în li-
niște în sinulu familiei, ci au hotă-
ritu să-i bage în „Kisdedovur”, —
după aceste și alte multe, ce i-a
mai rămasu dăr noulu ministru
Wlassics?

Singurul teren, ce i-a mai ră-
masu, este „revisuirea”, seu mai
bine dăsu maghiarizarea legii sco-
lare din 1868. Dăr ce ni-a folositu noue și
pană acum această lege? Ce pôte fo-
losi legea unui poporu ca alu nos-
tru, care nu este guvernatu după

lege, ci după poruncile volnice ale
ministrelor și cu forța brutală a au-
torităților? Din 1868 avem mai
multe legi, cari dau și națiunilor
nemaghiare din patriă ore-cari drep-
turi și libertăți, dăr de când Ungurii
și-au întăritu stăpânirea lor, care
dintre aceste legi a mai fostu ore
respectată? Care dintre drepturile
Românilor n'a fostu batjocorit și
călcatu în picioare?

Nu legea scolară dela 1868, dăr
de-ar trage ei dungă peste toate le-
gile, câte există astăzi, pe noi nici
acesta n'ar avé să ne surprindă, căci
pe câtu timp suntemu guvernați
mai multu cu sbiciulu și patulu pus-
cei, pentru noi legile puțin cum-
pănescu.

Unu singuru teren i-a mai ră-
masu totuși lui Wlassics și acesta
e: maghiarizarea desăvârșită a pre-
parandiilor. Elu vré adevă, ca das-
călii poporului român să nu mai
fiă dascăli românesci, ci să fiă das-
căli crescuți după tipulu și asemă-
narea „betyár”-ilor ungueresci, —
dascăli, cari să nu mai fiă în stare
de-a da fiiloru poporului român
carte românescă, ci să-i creșcă în
spiritu și idei ungueresci.

Acesta este, cei drept, unu
planu înfricoșatu, dăr pentru aceea
curagiulu în luptă noi nu ni-lu vomu
perde. Cu guvernele ungueresci sun-
temu de multu în clar și scim, că
dela aceste guverne nu avem
să ne așteptăm la nici unu bine.
Ele ni-au făcutu rău câtu au pututu,
ne facu și ne voru face încă. Voru
merge mereu înainte și, dacă vre-unu
evenimentu neprevădu nu le va
opri în drumu, mâna lor sacrilegă
nu va lăsa neatinsu nici unulu din-
tre santele noastre drepturi de limbă
și cultură națională.

Dăr nici atunci noi nu vomu fi
striviți. Vomu lupta câtu vomu puté
pentru apărarea școlilor și aședă-

mintelor noastre de cultură națio-
nală, dăr nu vomu uita, de altă
parte, nu trebuie să uităm nici as-
tăzi și nici-odată, că toiagul este
în mâna noastră. Noi suntemu stă-
pânii limbei și culturii noastre na-
ționale; noi, Românii, suntemu de-
positarul acestei culturii sante și
nu este în lume putere, care să ni-o
pôtă răpi, pe câtu timp noi înși-ne
n'omv vré să ni-o răpescă.

Fiă-care Român trebuie să fiă
în jurulu său, în casa sa, în fami-
lia sa unu apostolu, fiă-care trebuie
să fiă unu dascăl, fiă-care unu pro-
pagator alu culturii naționale.

Poporului să-i dăm în mână
cărți de cetire românesci, cărți bune
și folositoare, din cari să învețe a-și
iubi limba și cultura, să învețe a
cinsti pe bărbații mari ai nemului
său și să se lumineze în lumina sci-
inței și învățaturii românesci.

Părinții, moșii și strămoșii noș-
tri erau totu atât de prigoniți, totu
atât de oropiți și urgisiți în cul-
tura lor națională, ca și noi. Și ei
au fostu supuși, deși în măsură mai
mică, ca noi aci, ispitelor de des-
naționalizare, și asupra lor și-a in-
tinsu limbile sale de focu bălaurulu
celu spurcatu alu renegatismului, dăr
nu i-a nimicitu. Foculu celu sântu
alu iubirei de limbă și de neam i-a
încălditu pe eiși i-a făcutu să iese în-
vingător din toate tentațiunile, căci
au trăitu ca Români și au muritu
ca Români.

Acestu focu sântu, această iu-
bire ardătoare de limbă și de obi-
ceiurile strămoșesci trebuie să ne în-
sufletescă și pe noi. Fiă-care Ro-
mân are să fiă la postulul său, fiă-
care unu apostolu alu culturii na-
ționale: apostolu să fiă acasă și
pe stradă, apo-tolu în sinulu fami-
liei și în pița publică.

Timpurile sunt grele și nu a-
vem altă nedejde de scăpare, de-

câtu rivna și curagiulu nostru, de-a
lupta fiă-care fără pregetu și fără
ostenelă pentru mântuirea limbei și
culturii noastre românesci. Să lucrăm
cu toții din toate puterile, ca să in-
troducem carte românescă în si-
nulu poporului nostru; românesce să
cetescă, românesce să vorbească, căci
numai cartea românescă ilu va mân-
tui pe elu.

Când în privința acesta noi
vom fi trezi și isteți, încercările de
maghiarizare ale stăpânitorilor noș-
tri se voru isbi în pepturile româ-
nesci și se voru frânge. Nici Wlas-
sics, nici Banffy, cu totă ceta lor
văduță și nevăduță, nu voru isbuti
asupra noastră, căci uneltirile mișe-
lesc nu pot isbuti asupra popo-
relor brave.

Revistă politică.

Două lucruri mai însemnate s'au pe-
trecutu în politica internă, pe cari nu le
cunosc cetitorii foiei noastre de Dumineca.

Unulu este programulu guvernului-
Banffy, cu care a pășitu înaintea dietei în
ședința dela 19 l. c. Ținta politicii noului
guvern este înainte de toate de a consolida
încrederea dintre Coronă, guvern și par-
lamentu; va căuta moduri și mijloce, ca
între stările de față, spiritele să se liniș-
tescă. Noulu guvern, cum a dăsu br.
Banffy, își va pune toate silințele întru des-
voltarea statului maghiar în direcți națio-
nală maghiară și asigurarea și susținerea ideii
de stat. Toate tendințele și agitațiunile, cari
se îndreptă contra acestei idei, voru fi săro-
bite și sufocate, și nu va suferi guvernulu,
ca caracterulu statului maghiar unitar
să fiă mărginitu și restrinsu.

Va lua însă în băgere de seamă acele ce-
reri îndreptărite, cari le rađim naționali-
tățile nemaghiare pe art. de lege 44 din
1868, însă fără restringerea caracterului na-
țional maghiar și întru câtu legea de na-
ționalitate n'a fostu modificată prin alte
legi ulterioare. Va să dăca coconulu Banffy

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Crăciunul trist.

De
Glisici Milovan.
I.

Depart, colo sub munții dela Omoly
strălucesc unu sătuleț. În elu locuesc
omeni buni și omeni răi, cinstiți și peca-
toși, săraci și avuți, ca în totu loculu.

Chiar nici degetile mânilor nu sunt
la felu, cum dără ar fi la felu omenii?

În mijloculu satului se pôte vedea
din depărtare o casuță curată și albă ca
zăpada. Ușa casei se deschide tocmai că-
tră o colină înaltă. Coperișulu învechitu
apare, ca o învălitoare de capu negru, ér
celea doue ferestruici se par din depăr-
tare doi ochi, ce privesc vesel.

În casa acesta locuesc doue suflete
cinstite, bătrana Smilja — întregu satulu
dicea „lele” acestui sufletu bun — și mi-
culu ei Jiu Cvetko, făcău ce n'are păreche
nici în depărtate țeri.

Sunt doue-deci de ani, decându fe-
ricitul întru Domnul Malesici Vid și a
închis ochii. Credincioasa lui soția, biata

Smilja, a rămasu singură cu miculu ei
Cvetko de trei ani. Multu a trebuit să
suferă sermana, multe dăle grele și triste
a trebuit să petrecă. Dăr a crescutu și
Cvetko și putea să fiă de ajutoru mamei
sale. Lucrurile mai grele le isprăvea elu.
Cvetko se făcu unu băiatu bunu, ca mē-
rulu de aur, sirguinciosu și cinstitu... Bē-
trâni ilu aveau dragu și adeseori cereau
sfatu dela elu, ca și când și elu s'ar ținea
de ceta lor. Tinerii făcăi încă ilu iubeau,
ca pe-unu frate. Toți erau mândri de elu.

La lucru Cvetko da pildă bună, la
glumă, în veselie nime nu era mai bunu
mesteru decât elu. Nu era fată în satu,
care să nu-și trâmēnte capulu cum să jōce
kolo*) lângă Cvetko. Hei, ș'apoi câte mai
suntă carilū cântă și-lu descântă cu min-
tea și cu glasulu.

Laudă Domnului, bătrana Smilja caută
acuma liniștită și veselă în fața viitorului.
Bătrana n'are altă dorință, decât să-și
vadă însuratu uniculu ei fiu, și atunci ea
ș'ar încheide liniștită ochii.

Era tocmai în presera S-tei Mării.
La casa lui Ninko Purovici se serba hra-
mulu; totu satulu era adunatu la elu și

*) Joc naționalu sârbesc.

societatea nu se împrăștiă decâtu noptea târ-
diu.

Bătrana Smilja și Cvetko se despăr-
țiră de ceilalți lâng'unu huceagu. Cvetko cu
secerea pe umăr, mergea înainte adăncitu
în gânduri. Smilja după elu de-asemena
tăcută. Ea tușea din când în când, ca o-
mulu, care vrea să spună ceva.

— Cvetko dragă, de bună-sēmă te-ai
ostenitu, încep Smilja, ca să rupă tăcerea.

— Ba bine, că nu.

— Dăr totuși ești forte tăcutu, dră-
guțule.

— Dără ce se facu mamă?

— Veți tu Cvetko, continuă Smilja
după o scurtă tăcere; ce frumôsă fată s'a
făcutu Stana lui Nicola? Eri era încă co-
pilă, și astăzi.... Dău, că e fată bună și
frumôsă, și pe Dumneđu meu, e din casă
bună....

— Adevăratu, adevăratu... dăr... rēs-
punse Cvetko împedecatu.

— Sciu copile, continuă Smilja; inima
ta e îngărdată de Lyuba lui Ninko. Și
Lyuba e fată bună, și dōră e mai frumôsă
chiar și decâtu Stana.... dăr tu cunosc pe
Ninko... elu nu umblă decâtu după negu-
țatoru, după domni....

Cvetko nu răspunse nimic, Smilja
încă tăcu. Când ajunseră în grădină, Smil-
ja ilu agrăi din nou.

— Cvejo dragulu meu, ascultă de
mamă-ta. Să nu pețescu eu pentru tine pe
Stana lui Nicola? Ai fi norocitu pe veci.

— Cere-mi pe Lyuba, mamă, rēs-
punse Cvetko. Dacă n'o capētu pe ea, nu
cred, că pe alta....

Bătrana Smilja vorbi înzadaru să-și
ia gândulu dela Lyuba. Cvetko nu rēs-
punse decâtu: „ori ea, ori nime!”

II.

Ninko Purovici era cel mai de frunte
gazdă în satu. Om cinstitu și de omenia,
elu nu voia să fiă nimēru spre greutate și
nu voia să scurteze pe nime. Era însă ni-
țel cam mândru. Iubea pe neguțatoru, pe
domni. Cu săraculu nu-și prea sfărma ca-
pulu, și rușina pe țerani, ca și când elu
nu s'ar fi trasu din familia țerănescă. Ziv-
ka, nevasta lui, încă avea aceeași fire.

Lyubița, fata lui, era feciără sârbă-
torită. Când voia cine-va să laude pe o
fată, adese-ori se putea auzi dicendū: ade-
văratu, că e sirguincioasă, bună și veselă,
tocmai ca Lyubița lui Ninko.... E și fru-
môsă.... dăr nici pe departe așa frumôsă, ca

e aplecată a pune în vigoare legea de naționalitate, însă cu susținerea tuturor legilor nedrepte de maghiarizare, ce s'au adus dela 1868 încôce, și cari facu tabula rasa și din acele puține drepturi, ce se dedeau la 1868 folosirii limbei naționalităților în viața publică a statului.

Spune mai departe Bánffy, că el în privința politicii bisericești va urma pe înaintașul său și se va sili, ca acele proiecte de reformă bisericească încă nevotate și nesancționate, să devină lege. A mai promis apoi îmbunătățiri pe terenul cultural, financiar, economic etc.

Acesta este programul noului guvern. E totuși cântecul vechiu despre ideea de stat maghiar și despre totala ignorare a drepturilor naționalităților. Încă dela început noi nu ne-am pus nici o nădejde în schimbările din urmă cu criza, și zimbam cu durere, când unii dintre noi își făceau speranțe, că de sus o să vină mântuirea. Criza s'a sfârșit cum pe catele s'a sfârșit, dăr de îmbunătățiri și de bine nici vorbă. Cum se și aștepte Românul vre-ună bine dela ocârmuirea unui Bánffy, care în istoria pașalicilor ungurești nu are păreche în ceea ce privește nedreptățile, brutalizarea și tiranisarea Românilor. Față de guvernul acestui despot și tiran, noi Români vom avea aceeași atitudine politică, ca și față de nedreptii și violenții lui înaintași, vom susține și trebuie să susținem față de el lupta sfântă a apărării legii și limbei străbune și nu se vor găsi între noi omeni atât de mici la suflet, cari se dea mâna cu cel mai mare dușman al limbei și naționalității noastre — cu guvernul de conducere a unui fost paș ungureș, violent și brutal.

*

Alu doilea lucru mai de însemnătate în politica internă este fără îndoială capitularea din nou a Sașilor „ardeleni față de noul guvern”. Încă înainte de a se forma noul cabinet sub conducerea lui Bánffy, se făcuse mare sforă în țară, că deputații sași nu voru sprijini noul guvern. După dinstre comitetele de cercu au și hotărât a provoca pe deputații sași să se desă din partida guvernului. Celelalte comitete însă au decis, ca deputații lor să rămână în partidă și să sprijinescă pe Bánffy, decât acesta va făgădui, că recunoșce programul popular sășesc dela 1890. Bánffy, ajuns în strimțore și avându nevoie mare de cele 13 voturi ale deputaților Sași, s'a făgăduit, că recunoșce „corectitatea tuturor dispozițiilor principiare și esențiale ale programului popular sășesc, dăr nu admite gruparea de partide după naționalități. Astfel Sașii sunt asigurați și pe mai departe pentru partida guvernului, în schimbul unor concesii, cari se reduc la maximum ungurească: „nesze semmit, fodg meg jól”.

Ce s'a-i faci, decât „a saasz testvérek” umblă după oșe de roșu?

Femeile române către presa streină.

Dilele trecute *femeile române din Transilvania și Ungaria* au trimis — la inițiativa doamelor române din Brașov — o adresă de recunoștință către presa franceză, italiană și belgiană. Adresa trimisă președinților Asociațiilor presei din Paris, Roma și Bruxella, în limba franceză și italiană, este de următorul cuprins:

Ilustre Doamne Președinte!

În greua luptă, ce o pörtă poporul român din Transilvania și Ungaria în contra opresiunii maghiare, am fost fericite de-a constata viul interes, ce-l manifestă presa europeană pentru cauza noastră.

Presă, care a fost totdeauna antegarda marilor idei de civilizație și de progres, și care are o înrîurire atât de determinată asupra spiritului public, ori de câte ori și-a ridicat glasul ei în favoarea celor neîndreptățiți și asupriți, a aflat răsnet și ascultare la toți omenii mari ai țărilor civilizate.

Causa noastră, fiind o cauză a dreptății și a umanității celei mai elementare, reclamă îndoit sprijinul areopagului opiniei publice europene.

Credincioasă înaltei sale chemări, presa — franceză, italiană, belgiană — n'a pregetat a da prețiosul și valorosul ei concurs Românilor din Transilvania și Ungaria, luându în apărare, prin scrieri eminente, datorite penei unui număr însemnat de distinși publiciști, omeni politici și de stat ai — Francei, Italiei, Belgiei — dreptul nostru de existență națională și nișuțele noastre de libertate față de actele brutale ale unui sistem de opresiune ne mai pomenit în analele lumii civilizate.

Românii, cari în cursul secolului au purtat cele mai crâncene lupte spre a-și apăra limba, latinitatea originii lor și pământul lor strămoșesc în contra năvălirilor barbare asiatice, se vedu și astăzi din nou nevoiți a susține lupta contra descendenților lui Arpad, cari în numele ideii de stat național unitar maghiar asupresc celelalte elemente nemaghiare ale Transilvaniei și Ungariei.

Grație însă prețiosului concurs, ce ni-lu dă presa din afară și în specială presa — franceză, italiană, belgiană — nouă Românilor, dreptă noastră cauză a obținut un mare succes moral în opiniunea Europei culte.

Acesta ne încuragază, ne mângăie în suferințele noastre, și ne umple de cele mai frumoase speranțe, că vom eși triumfători din luptă, și presa va pute înscrie la activul ei unul din cele mai frumoșe rezultate ale nobilelor și marimoselor ei stăruințe.

Victoria Românilor asupriți va fi victoria principiului libertății și a progresului, care tinde, ca fiă-care popor să pötă contribui cu talentele și cu însușirile sale firești la marea operă a păcii și a civilizației.

Femeile române din Transilvania și Ungaria, cari în toate timpurile au fost cel mai credincios rașim al bărbatilor și al fiilor lor în luptele pentru libertate, consideră ca o sântă datoriă de-a aduce, prin noi, presei — franceze, italiene, belgiene, — omagii de profundă recunoștință pentru elocința și puternica voce, ce-o ridică în susținerea Românilor, în momentele dificile și critice, ce le străbatu.

BRAȘOVU în 31 Decembrie 1894.

(Urméz 978 subscrieri.)

Cele 978 subscrieri sunt dela femeile române din toate ținuturile Transilvaniei și Ungariei locuite de Români. Adresele sunt legate elegant în metasă albă.

La Roma a fost primită adresa cu multă căldură și simpatie. Diarul „Il. Divitto” dice, că albumul femeilor române va fi păstrat de „Associazione della stampa” „ca un suvenir plăcut dela acele admirabile popor, cu care avem origine comună și care e demnă de simpatiile noastre”.

Impresiunea ce-a făcut-o în Roma adresa damelor române a fost atât de mare, încatu mai la toate țărele mari italiene s'a raportat despre acest fapt, pe cale telegrafică. Eță două telegrame, ce anunțară sosirea adresei în Roma, telegrame datate din 15 Ianuarie s'era:

Diarylui „Corriere del Matino” din Milano 'i se telegrafiază:

„A sosit la domnul Bonghi, ca preșident al societății „Associazione della stampa periodica italiana” o adresă a doamelor române din Transilvania, compusă în Decembrie, pentru a arăta recunoștința lor față de ceea ce presa italiană a făcut în favorul cauzei naționale, pe care o susțin Români din Ungaria”.

Diarylul „Il Secolo”, totu din Milano, primesce următoarea telegramă:

„La asociațiunea presei asosită o adresă a doamelor române din Transilvania, adresă făcută în luna trecută, spre a dovedi recunoștința lor pentru ceea ce presa italiană a făcut în favorul cauzei naționale, pe care o susțin Români din Ungaria”.

nale, pe care Români din Ungaria o apără cu prețul atatoru persecuțiuni.

„Adresa redactată în limba italiană, conține 978 subscrieri manuprii de ale femeilor române, subscrieri colectate în diverse orașe ale Transilvaniei. E legată în metasă albă. Va fi păstrată din partea societății presei, ca un plăcut suvenir dela acel admirabil popor, cu care avem origine comună și a cărei cauză merită toate simpatiile noastre”.

Eță acnm și o telegramă originală. Este aceea a diarylui „Gazzetta Piemontese” din Turin:

Le donne rumene

all' Associazione della Stampa.

Ci telegrafano da Roma, 15, ore 22 25:

Le donne rumene mandarono all' Associazione della Stampa un elegante indirizzo in lingua italiana, in cui ringraziano la Stampa italiana propugnatrice della causa nazionale dei rumeni d'Ungheria.

Adresa damelor române și foile maghiare.

„Magyar Hirlap”, diarylul d-lui Iuliu Horvath, publică sub titlul „dame române politisante” textul adresei de mai sus, în traducere ungurească. Și la fine face următoarea observare:

„Cavalerismul față cu damele — care în genere este obligatoriu — ne reține să răspundem la acest pamflet așa cum trebuie bine maghiarilor (amolyan jo magyaroson feleljünk). Atăta însă totuși pöte ne va fi permis să cerem dela dame, chiar și în mânia mării adversității: să binevoiască a-i spune acelu domn, care a scris infecțiunea de mai sus, că este cel mai mincinos om dintre toți Valahii. Și acesta e ceva!”

E în adevăr ceva, dăr ceva förte prostu din partea „cavalerilor” dela „Magyar Hirlap”.

Programa noului ministru al instrucțiunii publice.

În ședința dela 24 Ianuarie a dietei, noul ministru ungureș de culte și instrucțiune publică și-a desfășurat programa. Punându-se în discuțiune bugetul ministeriului de culte, vorbi mai întâi raportorul Fenyvessy Ferencz, care fără de a mai ascunde mâța'n sacu, declară scurt și cuprinzător, că „scopul acestui buget este de-a se crea cultură maghiară unitară”.

Luă după acesta cuvântul noul ministru Iuliu Wlassics. Toți erau curioși să-lu audă, deoarece în public elu niciodată nu s'a ocupat până acum cu politica culturală, și pentru prima-ora avea acum să pășescă pe acest teren. Pe față lui se vedea, că e förte agitat. Înainte de a lua cuvântul, își uda mereu gătul cu

Lyubița, căci frumșeța Lyubiței n'are păreche peste țări și mări.

Adevăratu, că încă nime nu s'a cutezat în satu să ceră mâna Lyubiței. Dăr totuși se auđi de-odată șoptindu-se în satu, că Cvetko s'a întemplat să caute adencu în ochii Lyubiței, că Lyubița tot-deuna își află ceva de lucru, care s'o ducă pe lângă arătură tocmai atunci, cându și Cvetko este acolo; că la kolo Lyubița tot-deuna se întemplă să fiă lângă Cvetko.... Acesta o băgară de semă și Ninko și nevasta lui, dăr se făceau, că nu vedu nimic.

Femeile din satu adeseori își dau întelnire la Zivka la povești. Una seu alta începe a lauda pe Cvetko, câtu este de sirguinciosu, ce fecioru bunu și draguțu e, și așa mai cu jumătate gura observă: „dăr bine-i va merge aceluia, cine-lu va lua”. Și când Lyubița nu-i de față, Zivka se face, că n'au de vorbă, er când e de față se pronunță și ea, că într-adeveru Cvetko e băiatu sirguinciosu și bunu, însă — e seracu, și multu trebuie să se ostenească în jurul casei; apoi începe să laude ori pe neguțătorul din satu Neško, ori pe scriitorul căpitanului de cercu.

Dăr și Ninko a dicitu odată mai de-

multu, că de-ar avé dece fete, totuși n'ar da nici pe una după țeranu.

Și pe când în satu vorbeau despre Cvetko și Lyubița, ei amendoi și-au dat făgăduință, sperându că în sfârșitu Ninko totuși își va da învoirea la unirea lor.

Cu o di mai înainte de S-tulu Ilie Cvetko se sculă desu de dimineță să mergă într'o afacere la orașulu din vecinătate. De bună-semă avea ceva urgentu, căci se grăbi förte tare. Când ajunse dinaintea casei lui Ninko se întelni cu Lyubița.

— Unde, unde, Lyubița mea, întrebă Cvetko oprindu-se puțin.

— Mă duc la vie, răspuse Lyubița zimbindu. Și tu?

— Eu grăbesc la orașu.... Ce faci bătrâni?... Audu, că-ți faci muștrări....

— Tata tace, numai mama începe câte-odată.... Și eri s'era te-a amintitu.

— Ei, și ce-a dicitu?

— Mă apăsa nițel somnul.... de-odată însă audu, că șed în încă lângă focu povestindu. Am început să ascult și am chiar înțelesu singuratec cuvinte: „O, lasu nici nu amintu”, dize mama. „Adevăratu, că Cvetko e fecioru cinstitu și de omenia,

de asta nici că să mai pöte vorbi....” dize tata. Și multu au mai vorbitu ei amendoi, dăr ce-au vorbitu n'am pututu înțelege.

— Și tu acuma ce gândesci? întrebă Cvetko după o scurtă tăcere.

— Eu credu, că tata nu se va prea înstreina, decât însu-și vorbește astfel.... Mama mea pöte se va înstreina la început, dăr în sfârșitu se va împăca și densa.

Cvetko și Lyubița mai vorbiră apoi cât-va timp despre ei și fericirea lor. Aceste câte-va cuvinte ale lui Ninko le-a făcutu atăta bucuria, încatu Cvetko a făgăduit, că mâne poimâne va cere mâna Lyubei. Ei se despărțiră cu inima plină de bucuria și speranță. Lyubița merse mai departe, cântându încetu. Cvetko grăbi la orașu....

De multu n'a mai fostu o furtună așa de mare, ca în presera dilei S-tului Ilie. Cerul e întunecat, nu se pöte vedea nici la unu pasu. Vântulu vuese s'elbaticu isbindu picurii fini și reci dă plöia în fața călătorului. Din când în când fulgeră, și pe-unu momentu se nasce lumină orbitore. Era deja târziu nopte, când Cvetko se reîntorse din orașu. Furtuna îl îndemna să grăbescă totu mai tare. Dinaintea că-

ciumei de lângă drumu i-se părü, că aude unu strigätu. Se opresce și ascultă. Nicăiri nimicü. Cărciuma se înalță, ca o stafă negră din fundulu negru, și nu se vede nici o lumină în ea. Deja e târziu, pöte că în lăuntrulu ei nu se află nime. Strigätulu vätătoru s'aude erăși, e gemetulu unui bărbatu, care móre. Cvetko, ajungendu în satu, își iușese pașii... Vântulu vuese totu mai s'elbaticu.... Nu se mai pöte auđi nimicü. Dăr totuși i-se pare, că cine-a fuge înderätulu lui. Se dă puțin la o parte și în clipa acesta cine-va îl atinge... Fulgeră, și Cvetko recunoșce pe neguțătorulu Veško, care fuge cu capulu golü.... Bătrâna Smilja a ațipitu de multu, se tređi mai târđior și puse două, trei despicături pe focu, care primindu nou nutrementu, se aprinse. În clipa acesta s'aude o detunătură de pușcă, mai târđiu încă una, și-apoi două una după alta. S'aude și șgomotu, s'adună lume.

— Ce s'a întemplatü, copile, întrebă Smilja mirată puțin.

— Nu știu, mamă, dăr la nici o întemplantu nu e ceva bine. Apoi spuse ce-a auđitu și ce-a văđutu. Bătrâna Smilja își clătina capulu și dize: mi-ar fi plăcutu

apă rece, bând apă dintr'un pahar, ce avea înaintea sa, ér cu mâinile își suceea mereu mustațele și își neteșea fața. Cu un cuvânt se vedea, că l'au cuprins tremurii mari. În fine încep. Vorbi mai întâiu despre cele două proiecte politice-bisericesci, cari au rămas încă neisprăvite, apoi despre autonomia catolică, despre congrua, despre școlile populare etc.

Despre proiectele bisericesci. Cele două proiecte politice bisericesci, cu cari guvernul Wekerle n'a putut scoate la cale nici intr'un chip și cari au să fie din nou aduse în camera magnaților, se referă la *liberul exercițiu religios* și la *recepțiunea Evreilor*. În privința acestor proiecte ministrul a spus, că pentru a liniști agitațiunile confessionale și pentru a nu mai provoca un nou conflict între camera deputaților și camera magnaților, el e învoit a primi unele modificări, dér fără ca prin acesta să se vatăme partea de competență a lucrului.

În ce vorbă consta aceste modificări, ministrul n'a spus-o; se crede însă în general, că guvernul Banffy e învoit să lase afară atât paragraful privitor la neconfesionalitate, cât și cel privitor la libera trecere dela legea creștină la cea jidovă, sau dela legea jidovă la cea creștină. Dacă aceste modificări le înțelege Wlassics, atunci sigur, că declarațiunile lui vor produce mari nemulțumiri în simțul partidei „liberale“, care de repetori a spus-o, că nu va primi nici odată asemenea modificări. Inșuși noul ministru Wlassics cu vre-o două luni înainte a spus, că în ce privește neconfesionalitatea, nu pte fi vorba de-a intra la tégă, ér Wekerle și Szilagy au mai voit să se ia catrafusele și să se ducă, decât să vră a se tégă în cestiunea acesta. Stând astfel lucrurile, cabinetul Banffy încă de pe acum începe să fie foarte amenințat, și e foarte posibil, că cele două proiecte politice-bisericesci îi vor pune și lui capul, precum l'au pus lui Wekerle.

Autonomia catolică și congrua. În ce privește autonomia catolică, ministrul e convins, că catolicilor trebuie să li-se dea dreptul de-a se guverna în mod autonom și independent, și va și lucra în direcțiunea acesta. A pus în vedere convocarea unui congres catolic și a adaus, că nu statul are să hotărască, cum are să fie această autonomie, ci înșuși biserica catolică. A mai spus, că autonomia catolică nu pte să se estindă așa departe, ca cea protestantă. În ce privește congrua, ministrul a promis cu totă hotărârea, că îndată ce va sosi dela Maiestatea Sa aprobarea regulamentului privitor la înscrierea venitorilor, va lua măsuri pentru a duce spre rezolvare cestiunea acesta.

Școlile populare. În privința acestora noul ministru al instrucțiunii a declarat, că nu este unită cu cei ce ar dori trecerea acestor școlă în mâna sta-

tului. Sunt 14,125 școlă populare confessionale. Susținerea acestora l'ar costa pe stat jertfe atât de mari, încât mai că nici n'ar fi în stare a-le suporta. De aceea ministrul n'are de gând să ia școlă din mâna confesiunilor, căci, dișe, e indiferent cine susține aceste școlă, vorba e numai, ca școlă să fie bune și „să corespondă pretensiunilor ideii de stat maghiar“.

Va să dișă nu-i pasă „bunului“ ministru și decât școlă vor rămâne în mâna confesiunilor, numai câtă aceste școlă să stea în serviciul maghiar. Pentru a asigura ajungerea acestui scop, ministrul a și făcut pași pentru schimbarea legii din 1868 privitoare la instrucțiunea populară, așa că, după ce cauza va fi bine studiată, va și presenta un proiect de lege în privința acesta.

Schimbările, ce are să le facă noul ministru în această lege, se vor referi mai cu seamă la calificațiunea învățătorilor. Preparandiile confesiunilor vor trebui să fie întocmite, atât în privința cursurilor și a obiectelor de propunere, cât și a salarilor și órelor de propunere, întocmai ca și preparandiile statului, er profesorii preparandiilor confessionale vor fi supuși unui esamen de stat.

Va să dișă, după planul dat de noul ministru al instrucțiunii publice, învățătorii poporului român vor să fie crescuți în tóte după gena și sprințena ungară, așa ca ei, chiar decât ar voi, să nu școlă și să nu fie în stare a da altă învățatură fiilor poporului român, decât învățatură în spirit ungar.

Inspectorii de școlă. Vorbind despre inspectorii de școlă, ministrul a arătat, că față de noi Români mai ales, portă deosebită îngrijire. Anul trecut, dișe el, dintre școlă române gr. cat. numai 22% au fost vizitate de inspectorii unguresci de școlă, ér dintre cele gr. or. numai 31%. Ministrul își va da silința, ca în viitor școlă noastre să fie câtă mai des cercetate de inspectorii unguresci, așa ca învățătorii să nu pte da nici la dreapta, nici la stânga, ci să meargă înainte numai și numai pe calea, ce duce la maghiarizare. Pentru ajungerea acestui scop va imulți numărul inspectorilor, pe câtă vor ierta mijlocele financiare, ér întru câtă acesta nu s'ar pte, pe inspectorii va ajuta, mijlocindu-le o anumită jurisdicțiune. Se va da decât dreptul de-a aduce ei înșiși judecată asupra învățătorilor noștri.

Față cu „Kisdodvorile“, ministrul a declarat, că e un mare sprijinitor al lor. Față cu școlă medii (gimnasii etc.) a spus ministrul, că unul dintre scopurile principale ale lui este, să întărească și în ace școlă spiritul național maghiar. Față cu înființarea unei a treia universități, ministrul a declarat, că n'are nimic în contra, dér mai întâiu trebuie să mărească

și să întărească cele două universități dela Budapesta și dela Clușiu.

Acesta este programul noului ministru unguresc de culte și instrucțiune publică, Wlassics Gyula. Față cu popórele nemaghiare, programul lui se reasumază în cuvintele: *maghiarizare cu fier și foc*.

O scire surprinzătoare.

Biroul de corespondență din Pesta primesce și ne comunică următoarea surprinzătoare telegramă din Bucuresci!

Bucuresci, 26 Ianuarie. Liga culturală împărtășește foilor, că toți alegătorii români din Transilvania vor adresa regelui Franciscu Iosif o petițiune pentru grațierea lui Rațiu și soții.

SCIRILE ĐILEI.

14 (26) Ianuarie.

Despărțământul I (Brașov) al Asoціаțiunii transilvane și-a ținut adunarea sa generală, după cum am anunțat, Dumineca trecută. La adunarea acesta, care a fost cercetată de un număr frumos de membri ai inteligenței române din Brașov și câți-va din jur, s'a arătat mult interes pentru o activitate mai mare și mai mănósă pe terenul culturai; s'au ținut discursuri însuflețite și toți s'au declarat gata a da mână de ajutor pentru ridicarea despărțământului la înălțimea, ce i se cuvine. S'a hotărât între altele, ca să se convoce câtă mai curând o adunare generală mai mare, la care să pte lua parte și poporul. S'au înscriși în decursul adunării de Duminecă 17 membri ordinari noi și 7 protegători; s'au luat însă măsuri pentru ca să se înscrie câtă mai mulți membri din Brașov și jur la viitoră adunare. În fine s'a ales un comitet compus din următorii d-ni: Președinte V. Voinea, protopop; membrii în comitet: V. Onișu, directorul gimnasii; Gr. Maior, redactor; Dr. Blaga, N. Popoviciu, A. Vlaicu, profesori, și N. Ciurcu, librar.

Procesul părintelui Lucaciu. A doua pertractare în procesul dela Sătmăr al părintelui Lucaciu se va țină la 15 Februarie n. în Sătmăr.

Aviș. Între multele feluri de dări, ce le plătim, este și așa numita dare suplimentară de venit general (általános jövedelmi pótdó). Cine are ori-ce fel de datorie ipotecară (intabulată), decât își însinuă la timpul seu această datorie, i-se iartă din darea sus pomenită 10% după cametele, cari le plătesc după datoria intabulată. De exemplu: decât cine-va are 300 fl. datorie intabulată pe pământul seu, și după această datorie plătesc pe an 24 fl. oamētă, atunci i-se iartă din darea suplimentară de venit general: 2 fl. 40 cr.

Terminul pentru însinuarea ăstor fel de datorii este acuma până la sfârșitul lunei acesteia, decât până Joia viitoră. Dacă să grăbescă toți, cari au ast-fel de datorii, să însinue, că diș, plătim destulă dare și e multă chiar și 50 cr., decât putem să-i scăpăm. La însinuare trebuie să ai la mână scrisórea (végzés) dela cartea funduară, care ai primit-o când s'a intabulat datoria, și libelul cu care plătești ratele. Notarul cerual e dator să-ți dea tóte îndrumările și să-ți facă însinuarea fără plată, că are tipăriturile gratis, gata.

Ministri unguresci la Viena. Eri sér au plecat la Viena ministrul-președinte br. Desideriu Bánffy și ministrul de finanțe Ladislau Lukács, pentru-ca să facă vizitele obișnuite la membrii casei regale.

Episcopul-cardinal Schlauch despre căsătorii. În zilele trecute cardinalul Schlauch a săvșit cununia contelui Anton Szachenyi cu contesa Christina Wenckheim. Ocaziunea acesta a folosit-o Schlauch pentru a clarifica punctul de vedere al bisericii catolice față de această instituțiune. Între altele densusul a diș: „Legătura prin care se unesc două ființe e indisolubilă. Acesta o voesc Dumneșu și acesta o voesc, la porunca lui Christos, și biserica catolică. Pentru tot-deuna! — diș D-vóstră astăzi. Pentru tot-deuna! — diș împreună cu D-vóstră biserica — astăzi ca și în tot-deuna. De această gândire sunteți D-vóstră preocupat în momentul de față, această ideă voesc biserica să o conserve în tóte timpurile, punând idealul triniției în mijlocul vremelnicor lucruri omenesci — sacramentul, care nu se pte deface fără a blasfemia divinitatea. Prin sacramentul acesta biserica împărtășește grația sa divină, căreia veți încredința sótea, fericirea, fidelitatea și tóte speranțele D-vóstră... Pasiunea și pofta nu pte nici-odată să formeze un ideal, cu atât mai puțin în căsătorii. În căsătorii idealul este Christos însuși, Mântuitorul divin, care a creat familia după chipul și asemnarea sa. Din această causă biserica împreună căsătorii din sfera comună și împreună echilibrul vieții spirituale cu iubirea dumneșcă, cu acea iubire, care Christos o are pentru biserica sa... Ori-ce ar aduce cu sine viitorul, una e sigur: că nu este viată fericită aceea, la ală cărei început și sfârșit nu stă D-deu“.

„Căldarul plugarului pentru anul 1895“, a apărut în tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, continuă de-a fi foarte căutat și călduros primit din partea publicului. Doritorii de-a ave acest căldar să grăbescă a și-l procura până mai avem esemplare disponibile. Pentru încungurarea cheltuelilor, abonenții „Gazetei“ și-l vor pte procura mai ușor, trimițând prețul „Căldarului“ de-odată cu reînnoirea abonamentului. Prețul este 25 cr., la cari-măsunțu a-se adaugă 5 cr. pentru trimiterea cu posta. De vânzare și la librăria I. E. Teranu în Oravita.

mai bine, decât a-i fi venit mai curând acasă.

Cvetko spuse apoi, că ce i-a spus Lyubița aș-diminșă, că ce bine ar fi, decât lucrul s'ar aminti și înaintea lui Ninko. Smilja auzând vorba fiului ei, încep înșuși să nădăjduescă, deși din când în când dișea: „Să dea Dumneșu copile! Dér cine școlă...“

În sfârșit îl cuprinse și pe Cvetko somnul și adormi fericit și mulțumit.

III.

Omul nici-odată nu școlă ce aduce dimineța și ce acopere nóptea. El, fericit și mulțumit își pléca capul spre liniște și în dimineța zilei viitoră îl așteptă în prag neașteptata nenorocire și miseria.

Așa s'a întâmplat și cu sermanul Cvetko. În nenorocita nópte din ajunul S-tului Ilie, s'a întâmplat în sat un lucru trist. Neguțatorul Neșko a fost jefuit. Trei ómeni de nimic s'au furișat în casa lui, au luat tot ce-au putut lua, și însuși Neșko a fugit să alarmeze satul. Paguba a fost mare, și noroc, că tâlharii nu i-au aflat banii.

În ziua următoare s'a pornit numai decât cercetare. A venit în sat însuși șeful cercului. Câți-va indiviși bănuși au fost prinși numai decât și duși legați la oficiul cerual. Să întâmplă adeseori că pe lângă vinovat bănuiala cade și asupra nevinovatului. Acesta s'a întâmplat și în cazul de față. Au dus în prinsóre pe doi, trei nevinovați, între cari și Cvetko, pe basa mărturisirii și a bănelilor lui Neșko.

Afacerea a fost înaintată judecătoriei ceruale. Sunt două luni deja, decât bietul Cvetko veseșeze în închisórea tribunalului. Mai mult de jumătate din populațiunea satului era gata să chezășcă pentru el, dér înzadar.

Sermana Smilja era, ca și când ar fi omorât-o. În durerea ei după fiul seu și de multele gânduri, s'a îmbolnăvit; mulți dișeau, că nu va trăi, să-l mai vadă; abia era în stare să-și ridice mâinile. Ómenii mergeau și veneau dela ea, o mângăeau; femeile cu inima bună o cercetau... Ea însă asculta mereu. Adese-ori o aflau rădămată pe mână, dér mută, ca și pétra, și cu ochii roși de plâns.

Tochmai în ziua S-tului Dumitru se

duse la ea cel mai de-aprópe și cel mai bun vecin, Marjan, și-i dișe trist:

— Vino Smilja să vedem pe Cvetko.

Ca și când o slabă rață de speranță i-s'ar fi ivit înaintea ochilor s'ufletesci, ea întrebă încet, abia șoptind:

— Te-ai întâlnit cu el?

— Da, da, răspuse Marjan. El te salută și te rógă, să-i duci ceva albitur.

— Oh, oh, bietul meu copil, oftă Smilja distrasă și gătindu-se de plecare. Aici sunt Marjane, îndată voi fi gata. Așa-i Marjane, că-i vor da și lui drumul?

Marjan își pléca ochii la pământ și ricăie padimentul c'un băț; nu școlă ce, să răspundă. Smilja continuă:

— Dora n'a dat el foc manăstirilor?... Hei, așa-i dișu... am știut eu, că-i nevinovat... Într-aceste pregăti o legătură cu rufe, își înveli capul cu năframa și apucându în mână un bețisor, pléca încet cu Marjan.

Era cătră amei, când ajunseră în oraș. În oraș tóte sunt vesele. Ómenii umblă încóce și încóce, cumpără, glumesc. Băieții fugi, ridă, se jocă ca copiii. Marjan și Smilja ajunseră d'inaintea unei case mari. Din afară vedeau multe ferestri cu

zăbrele de fier, înăuntru mulți domni cu capetele descoperite, umblând încóce și 'ncolo, unii scriind...

Întră în curte, Marjan înainte, Smilja după el. Înaintea unei uș sta un pandur. Marjan îi șopti ceva. Pandurul intră pe ușe dișându: „Așteptați, până vă anunț.“

Pandurul s'a reinter să lăsându-i să între. Marjan și Smilja intră. În mijlocul odăii se afla o masă mare, acoperită cu postav verde, pe masă două luminări, între luminări crucea și Evangelia.

Câți-va dintre domni sedă în jurul mesei, resfoind prin hărțile, ce le stau înainte. La o altă masă scrie un domn mai tiner. De bună-semă el scrie judecările lui Cvetko.

— Tu ești, bunico, mama lui Cvetko? o întrebă domnul, ce ședea în mijloc.

— Da, domnule! răspuse bătrana a cărei privire fixă crucifixul de pe masă.

— Dér ce vrei, amărító?! El trebuie să sufere! Toți suntem ómeni, toți pécătoși... Cvetko e băiat sdravén, dér veți d-ta, s'a întâmplat...

Dilele acestea am primitu la Redacția celu din urmă fascicolu alu revistei politice-literare „Romänische Jahrbücher“...

Motivele încetării acestei valorose reviste — după cum dice ultimulu articolu alu editorului — sunt a-se căuta în împrejurarea, că cauza poporului român...

Din istoricul acestei reviste însemnă următoarele:

Ea a fostu înființată de d-lu Dr. Corneliu Diaconovich la 1885 în Budapesta, sub titlulu „Romänische Revue“.

Până la conferența națională, ținută la 1890 în Sibiu, „Romänische Revue“ a fostu uniculu isvoru din care se informa presa străină...

Afară de partea ei politică, revista și-a câștigat merite deosebite prin valorosele sale publicațiuni științifice și literare...

Totă atătă de valorose publicațiuni sunt și traducerele opereloru dramatice ale lui Alecsandri de Edgar de Hertz și d-ra A. Stern...

Pe câtă de multu ne pare rău de încetarea acestei reviste, pe atătă de multu trebuie să apreciamu meritele editorului ei...

Din suferințele poporului.

Reteagă, 30 Decemvre 1894.

II.

Duminecă în 9 Decemvre an. tr. a fostu și de sărbătore în Reteagă, căci ce sărbătore pôte fi mai mare, decâtă când între popor se împartă bani?

M'am miratū multu, cum de cu ocașiunea împărțirii acelorū banū nu s'au scosū banii bisericescū din satū, cu atătū mai vortosū, că în multe locuri suntū espūși perirei.

In anulū acesta s'au mai înființatū în Reteagă două aședeminte: casina maghiară și societatea de împrumutatū și creditū, cu sediulū în Reteagă.

Bănci au fostu în acestū ținutū mai întâiu în Becleanū și Deșū, apoi s'a fundatū „Someșana“ din Deșū, ăr acum s'a făcutū una în Reteagă și alta în Uriulū de susū.

Ca tôte lucrurile din lume, așa și băncile potū fi bune seu rele, folositoare și

stricăciose. Suntū bune și folositoare pentru acționari și funcționari, și suntū rele pentru debitori.

Ar trebui să se scie acuratū, câte percente se dau după banii depuși și câte se dau după cei ce-î împrumutā. Băncile tôte spunū continū, că dau atâtea și atâtea percente deponenților...

Și a plătitū bietulū omū 4 fl. 50 cr. notarului publicū și 12% băncei, că capitalulū de 200 fl. de unde se-lū ia în pripă?

Acum poporulū de pe aci a prinsū a lua banū împrumutū dela Reteagă cu 8%, că suntū bani ieftini.

Din parte-mi nu recomandū nimenui să împrumute banū, ăr decă necasulū nu-lū lasă, ci trebuie să-și pue grumații în jugū, atuncī vadă și să scuture de elū în timpulū celū mai scurtū posibilū...

Și banca din Reteagă are viitorū, că s'a înființatū în timpulū celū mai potrivitū, când adecă băncele din giurū au urcatū percentele...

tă. Ōmenii își dicu: de ce se plătimu colo 12 fl. pe anū după sută, când icī trebuie să plătimū numai 8 fl.?

Va să dice: atâtea schimbări într'unū bietū opidū, ca Reteagulū, în timpulū numai de unū anū; schimbări, cari ducū poporulū la ruină sigură...

M'am gânditū și mă gândescū multū, cum s'ar putē poporulū nostru în genere, și cei din acestū ținutū în speciă, scăpa din ghirăle perirei...

In mâna poporului e puținū pământū, băncele cele multe vorū mai scurta pe poporū în posesiunū, bucatele nu au prețū, vite multe nu pôte poporulū ținē...

Firesce, vorba singură nu-i de ajunsū. Inzadarū eu ca popă voiu striga din ușa altarului: Nu beți vinarsū dragii mei, că păcătuiți, ăr eu mergendū acasă bēu la vinarsū până-mi roșese nasulū.

Noi cărturarimea dela sate avemū

— Rēu, o domnule! începū Smilja plângendū. Mare rău... Era unū feciorū atătū de rușinosū, ca o fată. Elū nu supēra nicī măcarū o furnică.

— Rōgă-te dēr, bătrānā, dise unū altū domnū. Cine scie, pôte să-i dāmū drumulū.

— Dēr nu-i este lui iertatū să vinā acum cu mine? întrebā bătrāna, mai șoptindū.

— Dēu bunico, încă nu, rēspunse domnulū, care sta în fruntea mesei. Nu-i nicī o mântuire, de-ocamdatā elū trebuie să rămānā aici.

— Dați-i drumulū, domnilorū, decā aveți sufletū. Și lacremile curgeau vale pe obraji — Și voi aveți copii... continuā ea, ș-apoi numai putū dice nimicū.

— Nu plānge, nenorocito, o mângāie ărāși președintele. Și noi suntemū ōmeni. Aibi răbdare câte-va zile încă. Pôte că legea ilū va afla nevinovatū, și atuncī noi îi dāmū drumulū... și făcū cu mâna cătrā pandurū dicendū: „condū pe acești ōmeni la Cvetko, lasā-i să se vadā.“

Marjan și Smilja eșirā. — Sermana femeică, dise domnulū celū tinerū. M'a mișcatū până la lacrimī.

— E mamā, sermana, dise altulū, și acēsta nu e glumā... e uniculū ei copilū...

— Eu l'āși libera numai decātū, rēspunse președintele întorcendū-se spre elū.

— E tocmai așa nevinovatū, ca și noi aici. Singurū bănuēla e, care-lū apasā, și nicī micū alta.

Intrăceste Smilja ș'a vēdūtū fiulū. A fostu de sigurū o întelnire fōrte tristā, decā ne vomū gândi, că însuși Marjan ș'a întorsū capulū, și că pandurulū, care este obicnuitū cu ast-felū de scene, ș-a aflatū ceva lucru și a eșitū afarā.

Dēr ce uritū este acestū orașū! Ōmenii fugū încōce și 'ncolo, neguțatorii se cērtā și se injurā ca Jidani. Ei nicī nu sēmānā cu ōmenii liniștiți dela satū. Ș'apoi chiar și copiii aceștia se batū vecinicū, să cērtā, nicī nu te poți uita la ei... așa suntū de obraznicī... Smilja și Marjan au întorsū deja spatele tribunalului, și mergū încetū, încetū pe drumū, ca și când s'ar întōrce din cimiterū.

IV.

Cvetko veni acasă. Slavā Domnului, că l'au liberatū după ce s'au convinsū, că nu-i vinovatū. Smilja nu scie, ce să facā

de bucuriā. O di întregā nu le-a fostu de ajunsū, ca să și-le povestescā tôte. Ș'au spusū împrumutatū până la cele mai micī amēnunte, cum s'a apărātū Cvetko înaintea tribunalului și Smilja cătā a fostu de bolnav. Cvetko întrebā pe mamā-sa, că ce s'a întēplatū în satū de trei lunī și jumētate, schimbātu-s'a ceva? Bētrāna spune, că s'a schimbatū acēsta seu aceea. Neško e vecinicū în casa lui Ninko. Satulū întregū vorbesce, că Ninko vrē să-i dea fata, că are multā zestre, că Lyubița plānge, fiind-cā nu vrē să mērgā după elū. Fata s'a schimbatū de totū — nu mai e cea de demultū.

Trecea di după di. În satū se vorbea totū mai multū despre Lyubița lui Ninko și despre căsētoriā. Cvetko e totū mai multū indispusū, adēncitū în sine elū se cufundā în gânduri. I-a spusū chiar Lyubița, că ce s'a întēplatū și ce va fi. Bētrāna Smilja, ca să facā pe voia fiului ei a trimisū pe Marjan la Ninko, dēr acesta nicī nu vrē să audā de elū.

În ziua lui St-Mihaiu, tocmai când apunea sōrele, Cvetko venea dela orașū. Ajungendū în satū, elū aude cāntare. I-se parea, că la casa lui Ninko ar fi petrecere,

ba că chiar pușcă. Ceva i-a săgetatū inimā. Ar fi întreatū, dēr nu s'a întelnitū cu nimenea. Acasă întrebā de mamā-sa.

— Ce felū de larmā e acēsta mamā?

— Nimica, copile. La Ninko chefescū... Ascultā, chiar și pușcă.

— Fără de glumā, mamā! ce s'a întēplatū?

— Cvejo, fiulū meu! Ușorū e bogātașilorū să fiā veselī... Ninko serbēzā logodna Lyubiței.

— Cu acela?... murmurā Cvetko încāndu-i se glasulū în gātū.

— Acum totū atāta-i, copile, fiā fericitā, dise bătrāna cu ochii scāldatī în lacrimī. Numai tu să fi sānētosū... te vei potigni și tu de-o fatā... și dōrā chiar de una mai bunā...

Cvetko ascultā. N'a dīsū nicī unū cuvēntū. Sēra acēsta nicī n'a cinatū. Întrēgā nōptea nu ș'a închisū nicī măcarū unū ochiū. Diminēța s'a sculatū și a mersū unde-va. Diua întregā n'a venitū acasă, nicī a douā di, până la carnevalū.

Pe bătrāna Smilja o cuprinse uritulū și tristețā. Ea se plāngea mereu înaintea femeilorū bune, și plină de gāneuri suspina

datorința sfântă se dăm pildă poporului în toate privințele: în vorbă, în port, în împănare, în muncă și cruțare. Când remergem cu exemple vii, putem și muștra pe cei păcătoși, der de suntem înși-ne păcătoși, ne pare bine, decât nu ne audim noi imputările, ce ar trebui să le facem poporului.

Că nu omenii fără Dumnezeu, nu atei, contra cărora de-altcum cu drept cuvânt predică unii preoți, nu atei vor fi din car s'a ruina poporul, nu, că la atei nu le dă credemntă nimenea, și nici nu prea sunt în popor; nu Turcii s'eu Ruși ne-oră nimici, că mai mari dușmani decât aceștia a vedită poporul; nu legile nedrepte, că de ele se pte scăpa într'un chip or altul, ci Jidanii cu otrăvitorul lor vinar; ei vor fierbe în cazanele lor pe popor, pe Român, ca și pe Ungur și ca și pe Sas; deci contra căzanelor de vinar să fi îndreptate toate predicile tuturor preoților creștini și contra luxului și contra împrumutului de banu; er acele predică să fi însoțite de bune exemple, să nu pta dice poporul: Popa nostă una dice și alta face.

Pilde, pilde și er pilde, decât vremă a documenta, că voimă binele poporului! (Va urma.)

Producțiuni și petreceri.

Reuniunea femeilor române din Brașov a hotărît, să arange în 4 (16) Februarie n. o petrecere cu joc. În privința acesta ni-se comunică următoarele:

Comitetul arangiator s'a și întrunită Joi s'era la presidenta reuniunii, Dmna Agnes Dușoiu, și a luat dispozițiunile necesare pentru arangierea petrecerii. Deja de pe acum așteptă publicul cu multă interesă această petrecere, care pe lângă petrecerea Reuniunii femeilor rom. veduve este unica petrecere, care concentrează și închiagă la un loc întreaga societate română din Brașov, precum și publicul strein. Ne-a venit la cunoștință, că familii de pe la graniță și din România se pregătesc a participa la această petrecere. Comitetul arangiator lucră cu multă zel pentru reușita acestei petreceri și sperăm la un bun succes, cu atăta mai vrtos, căci înșeși membrele reuniunii au hotărît, că în anul acesta, se-o rupă cu tradițiunea aceea greșită, de a escala prin fel de fel de toalete luxose; ci din contră simplitatea în îmbrăcăminte să fi tendența acestei petreceri, ca ast-fel, să pta participa totă publicul cu inimă română și cu interesă față de aședămintele năstre de cultură și binefacere, fără să se tēmă și îngrozescă de acele spese grozave și acel lux nefericit, cari și de altminteri între împrejurările, în cari trăim, este forte desastroasă. Petrecerea Reuniunii femeilor ro-

mâne, va fi cu atăt mai binevenită, cu cât Reuniunea în anul trecut n'a dată nici o petrecere, și dorim din inimă, ca reușita să fi deplină.

Inteligenta română din Reghină va arangia Duminecă în 3 Februarie n. 1895 în redouta orașenească, un concert dat de baritonistul D-lă Traian Mureșianu cu concursul D-lui Profesor Iacob Mureșianu.

Programa: I. 1) Donizetti: Cavatina din Lucia di Lammermoor; 2) Denza: „Am vedit'o" (Romanță); 3) Mureșianu: Romanț verde ca stejarul, solo pian; 4) a) Schubert: Aufenthalt, b) Denza: Ochii albaștri, (Romanță).

II: 5) a) Mureșianu: Nu plange. b) Rășianu: Lângă tine aș vră să fiu, (Romanță). 6) Mureșianu: Doină, solo pian, 7) a) Ștefănescu: Mândrușă dela munte, b) Mureșianu: Ciobanul din Ardeal, (Doină); 8) Rossini: Barbierul de Sevilla.

Prețul de intrare: I Loge 5 fl. Locul I. 1 fl., Locul II. 80 cr., Parterre 50 cr. Galeria 30 cr. Inceputul precis la 8 ore s'era.

Venitul curat e destinat pentru scop filantropic. După concert urmază dans.

Inteligenta română din Alba-Julia invită la petrecerea, ce va arangia Dumineca la 3 Februarie n. 1895 în sala hotelului „Ungaria”. Venitul curat este destinat pentru ambele școle române din Alba-Julia. Inceputul la 8 ore s'era. Comitetul arangiator: Dr. Ioan Marceac, președinte; Josif Cirlea, controlor: Publiu Rozor, cassar.

Intrarea: de persună 1 fl., de familiă din 3 membri 2 fl. E de dorit, ca damele să se presente în toaletă de promenadă, or în costum național. În pauză se vor prezenta jocurile „Călușerul” și „Bătuta”, după cari Tombola. Suprasolvirile se vor chita publice.

EDUCAȚIUNE.

Ce trebuie să învețe un educator.

II.

Decă voi, tineri bărbați, cari vreți să vă dedicați educațiunei, voiți, ca școlarii voștri să se conserve sănătatea prin întărire, atunci trebuie ca voi înșivă să vă întăriți. Căci credeți voi ore, că ei se vor simți bine prin nămeții de zăpadă, decât voi vă plângeți de senzațiunile neplăcute, ce vă cauzează? Că vor eși ei bucuroși din casă cu îmbrăcăminte ușor și cu capetele gole, în timp ce voi vă îmbrăcați cu paltone? S'eu credeți voi, că copiii prea delicăți se vor espune bucuroși la un aer

aspru? Ah! eu mă tem, că vor aduce feliurite scuse, ca să iasă din casă, când timpul e aspru și se stea mai bine în camera încălșită, ast-fel că în loc să se-și întărescă nervii, din contră i moleșesc.

Așa-der, iubii amici! decât vreți nu numai să vă numii educatori, ci să și fiți în adevăr, atunci întăriți-vă corpul! Aruncați saltelele de puf și deprindeți-vă de a dormi pe saltelele de paie și cu înveliș ușor. Acoperiți-vă capul cu ceva ușor, s'eu de loc. E un prejudiciu, cum că capul trebuie totdeauna acoperit. Imbrăcăminte voastră să fi ușor și să nu purtați nici odată blană. Căt timp e cine-va în mișcare prin umblare și alergare, pte să suporțe mult, și numai atunci va trebui să se facă excepțiune, când se mișcă cu trăsura s'eu sania. Eșiți dilnic în aer liber, fără să vă uitați mai întâi pe ferestră, ce fel de timp este. Câte odată faceți și plimbări pe jos, ca ast-fel corpul vostru să se deprindă de a suportă și o oboselă. Și fiind-că mișcările pe zăpadă și ghiată sunt un escelent mijloc de întărire, de aceea învățați de a umbla cu mică săniore și de a patina pe ghiată. Atunci nu veți mai avea nevoie de a face pe elevi să priceapă folosul acestor mișcări prin fel de fel de observațiuni minuțioase. Puneți-vă în săniore și vă dați cu ele pe deluri; puneți-vă patinele și vă dați cu ele pe ghiată, și atunci elevii vă vor ruga ei înșiși, ca să-i lăsați să și procure săniore și patine.

Decă gustarea de mncări simple e un mijloc de întreținere a sănătății copiilor, se înțelege dela sine, că atunci și voi trebuie să vă deprindeți cu acesta. Trebuie să vă deprindeți de a vă lipsi de beutururile calde, streine, cari au devenit un fel de absolută trebuință în educațiunea obișnuită, cum și de delicatesele cari formază pe mesele omenilor cu dare de mână o parte din mncare. Atunci nu veți mai avea nevoie de a predică elevilor voștri importanța unui nutremnt simplu. Decă voi înși-vă vă mrginiți mncarea la lapte, pome, unt, verdeturi, carne și altele, pe cari vi-le oferă natura, ce vă încunjură, atunci se vor deprinde dela sine la acesta, și plăcerea de a căuta lucruri de mncare cu totul delicioase se va slăbi și va fi ușor de combatut.

Tot așa de ușor va fi ore acesta, când voi veți promite plă-

ceri, pe care i indemnăți, ca ei să nu le guste?

Voiți ca elevii să facă băi reci, fără ca voi să luați parte la acesta, atunci veți putea ușor prevedea, ce fel de neplăceri vor rezulta din acesta. Mulți din ei vor intra cu neplăcere în apă și vor căuta să se sustragă dela acest exerciciu prin felurite scuse, așa că ceea ce pentru mii de copii constituie o plăcere, pentru ei va fi o mare neplăcere. Voi înși-vă veți umbla timidi de jur împrejurul malului, întocmai ca și o cloșcă, când înotă pe lac pui de rață pe care i-a scos din ghăoce și cărora nu pte să le dea sfaturi s'eu să le ajute, când sunt în pericol.

Cel mai bun mijloc de a înlătura această neplăcere e, să înveți însuși să înoți. Școfundatul, bălăcitul și inotul în apă rece, vă produce atunci bucurie și veți arunca cu plăcere în ea: er micii copilași vor urma și veți fi în stare de a le face cunoscută toate toloșele, ce le capătă din apă și se vor pute mișca liberi pe a ei suprafață și vor pute să priceapă, când vor fi în pericol.

Cu un asemenea tratament, puterile pe cari le-a dăruit Creatorul micilor voștri copilași pentru întreținerea corpului, își vor îndeplini ele înșeși funcțiunile și nu vor mai fi adesea turburate.

ECONOMIA.

Erna.

Au trecut primăvera, vera și toamna și a intrat erna. În șuri și pivnițe, în poduri și cămări stau grămădite bunătățile câștigate de pe câmpuri. Și acum erna plugarul își face socotela: calculează și se gândesc, că ore a perdut și a câștigat, caută să nu mai repeșcă greșelile făcute, și că cum are să se întocmească cu economia pentru anul viitor. Pentru aceea în prima liniă e de lipsă, ca erna să și calculeze averea.

Trebuie să și facă socotela căt pământ are, apoi câte vite și în fine câte unelte, și astfel ușor își pte calcula averea. Subtrăgându din acesta datoriile, etă că a aflat câștigul, s'eu pierderea. La calculul acesta înșe trebuie să ia totdeauna prețurile de atunci când calculează și nu de mai înainte, când și-a cumpărat el numitele vite s'eu obiecte.

Un astfel de calcul e forte de lipsă, căci îl face pe plugar

FECIORUL.

Un copil cu înfățișarea suferindă, o puteai cunoșce după figura lui palidă și abătută. Mai tot-deuna era trist și gânditor. Fața lui albă, ca zăpada — și uneori câte puțin roșită — ochii negri și vioi, perul asemenea negru și buclat, îi dădeau, cu toate acestea, o înfățișare prea drăgălașă. Constituția îi era prea delicată, și corpul lui slăbuț. Ai fi crezut, că descinde dintr'o familiă nobilă și că fusese crescut și legănat în pufuri, pe când el șermanul era născut în miserie, era fiul nenorocirei, rătăcise altă-dată cu piciorușele gole pe stradele orașului, tremurând de frig și de fme.

Acesta era copilul căruia i-se dicea *Feciorul* — nu că se numea ast-fel, der i-se pusese această poreclă, fiind-că îndeplinea această funcțiune.

Familiei, la care se găsea acum, i-se făcuse milă de densul și-l luase să-l crească, — nenorocitul fiind orfan. Căt era de sfios la început — nu cuteza să eșă din mica odăiță ce i-se detese — ci totă ziua sta ghemuit într'un colț și plngea. — Ți-se rupea inima când îl vedeai în acea stare. Apoi încetul cu încet

clătinându din cap și dicându într'una: „Nu e bine așa, nenorocită a fost clipa, când bietul s'a îndrăginit de această fată.

V.

De când e satul, n'a răsărit o di mai tristă, ca această di de carneval. Două mame în doliu grăbesc în livada din cōsta delului, vătându-se și descoperindu-și întristarea cu glas mare... Amarul lor ar mișca până și pietrele. Una este bătrana Smilja, mama lui Cvetko, și nenorocita Ziva e cealaltă. Grăbesc acolo... acolo își vor vedea copiii, pe Cvetko și pe Lyubița, zăcându cu trupurile răcite unul lângă altul. După ele merge ceta fetelor cu ochi scldați în lacrimi, apoi feciorii, bărbații, femeile, copiii și bătrânii... satul întreg. S'au adunat cu toții acolo în jurul morților, unde cele două mame plng și se vaetă după copiii lor... și plng cu toții. Nenorocita mamă a Lyubiței șterge cu năframa ei sângele roșu, ce țșnesc încă din rană și blastemă clipa nefericită... Bătrana Smilja se plcă acuși spre cadavrul unicului fiu, acuși spre cadavrul Lyubiței. Ninko, ca un stau de piatră, stă adăncit în tăcere.

— S'i îngropăm unul lângă al-

tul, dice bătrânul Marjan, uscându-și lacrimile. Unul lângă altul au murit, unul lângă altul se odihnesc. Mulți partiniră ideea lui Marjan, der cei mai mulți nu. Pe Lyubița o potă imormenta în cimiteru, căci o permit și legile bisericesci, Cvetko însă s'a ucis pe sine, el trebuie îngropat aici, s'eu colo sus pe vârful delului...

Mai jalnic, decât jalea, a fost când pe Lyubița au dus-o în cimiteru, er pe Cvetko peste livadă, pe vârful delului.

Bătrana Smilja era sprijinită și mngăeată de omenii și femeile bune, ca inima ei să nu se rupă de rușine... Ea nu vedea nimic, decât pe fiul ei mort și mormntul negru. A audit, când l'au slobodit în grōpă, a audit când bulgării se isbeau de sicriul rece... der de mai mult nu s'a adusă aminte.

Au dus-o acasă, i-au aprins foc și-au mngăiat-o.... Der ea n'aușea nimic din toate aceste, decât bulgării de pământ isbindu-se de sicriu... Oh, acești omeni rai... der chiar și pe mort îl chinuesc?... că l'au îngropat așa de adănc...

VI.

Țile trecu după țile și bătrana Smilja se face, ca umbra. Omenii buni merg

încă la ea și o mngăie... der ea numai ascultă...

Erna e în dricul ei. S'apropiă și s'erbătorile. Mâne e ziua Crăciunului. În sat e bucurie pretutindena.

Intristata Smilja își făc focul și se puse lângă vatră. Ușa casei e deschisă de tot. Din ea se pte vedea tocmai pe vârful delului... la mormntul lui Cvetko... Timpul e liniștit, néua cade încet și deja a îmbrăcat delul cu haină albă și a îmbrăcat cu velt alb și mormntul lui Cvetko....

Smilja își așintescă privirea asupra acestui punct trist, și nici măcar genele nu i-se mișcă. Înșerează și ninge tot mai tare. Unde-va în apropiere ciripesce trist o păsărică, de bună sēmă nu-și află loc de refugiu peste nopte... Pte, că este și flămândă, șermana.

În vatră mai licuesce un mic jăratec... Mormntul se pte recunoșce încă puțin....

Intunerecul se face tot mai desu... delul nu se mai pte vedea... Păsărica a amuțit de mult... a adormit și jăratecul, și pe vatră a remas numai cenușa rece.

T. H. P.

tréză, cu minte, și-lu duce pe cărări noué. Cea mai mare parte dintre plugarii noștri nu știu ce au, câtă au și cu ce datoarească, ci lucră mereu fără de nici un calcul, de pe o di pe alta, vină ori-ce va veni. Timpurile de mai înainte însă s'au schimbat, cine nu și deschide astăzi ochii, cine nu găducesce, nu și însămnă și nu calculează, dă totu înderētū și in fine rămâne lipitū pământului.

Érna este timpul secerișului sufletesc. Plugarul, care și calculează érna câtă ilu costă ținerea casei, slugii, munca, carēle etc, apoi ca câtă de scump i vine lui o majă de bucate, că are perdere séu câștigū cu unul séu altū soiu de fructe etc, — acela este adevăratul econom.

De aceea, iubite plugarule, érna ceiu d'intăiu lucru sé-ți fiă luarea inventarului averii tale, căci se plătesce, te mântueșce de multe cheltueli netrăbuincioșe și-ți aduce câștigū. Suntū mulți plugari, cari érna pribegescū dela unū vecinū la altul flecușcū, beau și jocă cărți. Alții érași pōrtă procese, se cērtă și astfel se ruineză cu totul. Decī feresce-te de aceste lucruri rele, serile de érnă le foloseșce pentru învățatură in cercul familiei tale, séu pentru de a-te înțelege cu bătrānii satului și cu ómenii cei mai de trebă asupra anului viitorū, care aduce și noué bucurii, dér și noué greutăți.

HIGIENA.

Diverse pentru casă și familiă.

Odaile, in cari zacū *bolnavi*, trebuie sé fiă luminóșe, plăcute și liniștite. E bine sé alégă omulū ođai câtă se póte de mari, și sé depărteze din ele totū ce- de prisosū; asemenea nu e bine sé se țină in ele flori miroșitoare. Patulū trebuie astfel aședatū, ca sé nu fiă lovitū de rașele sórelui, și nu este bine sé fiă încungiuratū cu perdele. In odaia, in care zace bolnavulū, e neapēratū de lipsă sé fiă totdeuna aerū curatū, chiar și érna, când încaldimū câtă se póte de bine in odaia, acesta in continuu trebuie aerisatā, grijindū însă ca bolnavulū sé nu fiă atinsū de curentū.

Este fōrte însemnatā *puterea vindecătoare a albușului de ou*. Pentru ranele produse prin tăeturī și arsuri nu esistă nici unū mijlocū mai bunū, decâtū ungerea acelorā cu albuș

de ou, căci uscāndu-se acesta și formāndū o peliță, impedeacă astfel intrarea aerului, care produce aprinderea ranelorū. Asemenea este fōrte bunū albușul de ou și contra disenteriei (durerii de fōle). Amestecatū cu zaharū și inghițitū repede, albușul oului imbracă stomacul cu o peliță, care impedeacă aprinderea lui și domolesce durerile din intestine. In casuri de aceste suntū de ajunsū pe di douē séu celū multū trei óuē. cari nu servescū numai ca medicinā, ci totodatā, și ca nutremētū.

P O V E Ţ E.

Incălțăminte ude. Cisme séu ghețe ude și apoi uscate suntū greu de încălțat. Pentru de-a încungiura rēulū acesta, e bine sé preserāmū in ele ovēșū. căci acesta suge totā umeđela din piele.

Pentru curățirea gulerelorū de rocū, murdārite séu unsuroșe, se recomandā amoniacū subțiatū de 10 ori cu apă, cu care se perie bine părțile murdare.

Cum putemū cunoșce mugurii inghețați? Pentru de a-se convinge omulū, că óre au inghetatū séu ba mugurii pomilor de gerulū de primăverā, trebuie numai sé tae unū mugurū de a latulū. Decā pe fața tăiatā suntū puncte negre, atunci am gātāt'o cu bucuria.

Rēspunsuri potrivite.

O coconiță, care se juca cu unū mielū de curēndū nāscutū, întrebā pe ciobanū, că de ce mielulū n'are corne? — Ciobanulū rēspunse: „Pentru-cā încă nu s'a înșuratū“.

Unū tinerū, căruia i se arātārā douē fete: una cu ochii negri și alta cu ochii albaștri, fū întreatū, că pe care dintre douē voeșce s'o ia de nevastă? — Tinerulū rēspunse: „Mai bine pe amēndouē, decâtū una din douē, ca sé nu se nascā pricinā de gâlceavā.“

Unū strengarū, care de mai multū timpū pribegia prin țeri treine, întēlni o datā unū omū din țera lui și-lū întrebā, decā mai suntū nebuși in acea țērā? — Omulū i rēspunse: „De când ai piecatū domniēta, nici unū nebușū nu s'a mai vēđutū.“

Unū schiopū mergēndū și elū la bătaia ilū întrebā altulū: „Dér tu ce-ai sé faci

la bătaia?“ — Schiopulū i rēspunse: „Eu mai bine decâtū tine voiū sta la bătaia, căci și de voiū vré sé fugū, nu potū.“

O fetiță alerga după o măgariță, ca s'o prindā și s'o ducā acasă, căci era a lorū. In timpulū acesta se întēlneșce cu unū tinerū, care, vrēndū sé o sārute, i dișe: „Cunosci, dragā, pe virișóra mea Florica?“ — „Da,“ rēspunse fata, „ea este la noi!“ — „Te rogū dērā,“ i dișe tinerulū, „primēșce dela mine această sārutare și i-o dā din partea mea, căci mé grābescū și nu potū sé i-o ducū eu însu-mi.“ — „Stāi, dragā“ i dișe fata, „decā sārutarea este așa de grabā, atunci trimite-o prin măgarița mea, căci ea va ajunge mai curēndū decâtū mine acasă.“

MULTE ȘI DE TOATE

Fulgerulū fotografū.

La Chambéry, in Savoia, se refugiarā doi soldați pe timpulū unei furtuni sub unū castanū. Unulū a fostū lovitū de fulgerū, și pe brațulū séu golū se vedea bine o arsurā, ce avea figura unei ramure de arborū. Casurī, ca acesta, s'au întēplatū adese-ori. Suntū căți-va ani, in Francia, unū grādinarū voia sé culégā fructe dintr'unū pomū și fiind trāsnițū, avea pe pieptū figura întregulū pomū in colorī roșii. Borthold istorisēșce, că la 1795 a fostū trāsnițā menajera unui preot, care purta o hainā cu flori roșii. Pe mână ei erau imprimate florile hainei, de totū lāmuritū. Unū matrozū, care durmea pe bordulū unei corābii sub o vislā întinsā, care purta numărulū 44 in litere de metalū, fū érași lovitū de fulgerū și avea numărulū 44 in urmă pe pieptū. Chiar și in „Gentlemans Magazine“ se afirmā, că figura unui omū, care fū lovitū de fulgerū, pe când sta lângā unū zidū albū, s'a găsitū pe zidū in mārime naturalā, dér care sēmēna cu o fotografia ștersā.

Gluma de satū este adese-ori mai bună, decâtū gluma de orașū.

Unū tinerū din orașū, fiulū unui tatā avutū, care i permitea sé-și umple buzunarele pe placū, se afla într'o sérā in cărciuma dintr'unū satū din apropiere și căuta aci ocașiunea nu numai a se făli cu banii séi, ci și ca sé-și batā jocū de țeranii, ce se aflau in mare numărū in cărciumā. — „Ascultați, mé ómeni“, dișe elū, „eu vē facū o propunere. Eu punū pālăria mea pe masā și sunt bucurosū, că aruncū cu orice dintre voi pe schimbate câte o piesā de banī într'insa. Cine va putē arunca mai multū timpū, câștigā toți banii: dér in schimbū trebuie sé tracteze totā societatea.“ — „Etā eu unulū primēșcū“, dișe unū țeranū bătrānū, sculāndu-se și apro-

piindu-se de masā, pe care sta pālăria „incepe d-ta, tinere prietinu“. — Tinerulū își băgā mână in buzunarulū plinū de monede de argintū, scōșe unū talerū și-l aruncā in pālăria; țēranulū bătrānū băgā și elū mână in buzunarū, scōșe o groșie de argintū și o aruncā și elū in pālăria. Tinerulū, care era la rēndū aruncā o piesă de argintū de cincī groșite, se uitā între bātorū la bătrānū, care sta nemișcatū, și apoi dișe: „Dā înainte, moșule! că érași-a venitū rēndulū“. „Imi pare rēu“, dișe bătrānulū, „eu am isprăvitū cu banii. Ad-tale suntū toți; ai câștigatū, tinere prietinu, dér acum tractēzā societatea“.

Carte de rugăciuni pentru medii spiritiști.

Contesa Vay-Wurmbrand Adelina editatū dișele acestea o carte deosebitā in limba germanā la o editurā din Berlin. Contesa este mare catolicā, dér in același timpū este și aderenta spiritismului. Inființā acestorū douē direcții spirituale au făcut să scrie cartea sa, care cuprinde rugăciuni pentru medii spiritiști. Că de ce natură suntū rugăciunile acestea, póte servi ésempulū următorulū modelū: „Oh Dómnū, îți mulțamescū, că ai făcutū sé cunosmarea și înalta lume a spiritelorū. Atoputernice părinte, tu ai dērimatū dinaintea mea acele piedeci, cari despartū lumea spiritelorū de lumea ómenilorū. Puterea a ruptū de pe ochii mei vėlulū, și acuvėdū cu ochii sufletesci in lumea tainelor. Ai pusū o nouā viēță in inima mea. scosū din ea germenulū morții, căci pe tru mine nu este mai multū mōrte, ci vițā vecnicā mé așteptā in tine, Dumněđeulū meu. Tu ai ușuratū durerile, ce le-așimțitū la mōrtea iubișilorū mei, căci pe tru mine nu mai este despărțire de mōrții mei trāsescū și vinū la mine de māmāgāe. Oh, părinte, tu mi-ai datū multū, decâtū prețuescū tóte comorile de pe pământū! Iti mulțamescū, Atotputernice! Voiu servi ție, voiu urma cu supnere poruncile și legile tale. Darurile de cari m'ai învrednicitū, rămānū proprietate tale, ție sé-ți servēșce ele. Deschide-mi ochii, urechile și inima, ca sé vėdū, audū și sé vorbescū, cum voeșci Tu, și lāsa, ca o putere blāstēmatā sé mé depărteze dela tine“.

Căendarulū săptămānei

IANUARIE are 31 dișe. GERAR.

Dișe	Căend. Iul. v.	Căend. Grego
Dou.	15 † E. C. P. Pav. Tr.	27 S. I. Christ
Lunī	16 Inc. lanț. apo. P.	28 Carol și Ma
Mari	17 † Cuv. Pār. Anto.	29 Francisc
Mer.	18 S. Pār. Atan. și C.	30 Adelgunda
Joi,	19 S. P. Maca. Epipt.	31 Petrus Nolar
Vin.	20 † C. P. Eftenie m.	1 Febr. Ignat
Sām.	21 Cuv. Pār. Maxim	2 † Intr. Is. Ch

tulū începū a-se învăța, a eși pe afarā, a vorbi, a vrea chiar sé se jóce — căci de, nu era decâtū unū micū copilū neînțeleștorū și care nu-și putea pricepe sórteea sa.

Mai târđiu, când se obișnuise cu noii séi protectori, elū începū a face chiar și micī servicii, dér in tot-deuna era prea timidū și căuta sé indeplinēșca cu exactitate totū ce i-se dādea sé facā de cătrā stāpāni.

Când mé ducū odatā acolo, spre marea mea mirare, Gheorghe — căci așa se numea copilulū, — ședea in capulū scārei și mé întrebā, pe cine cautū și ce voeșci.

— A! minunatū băiatū! am exclamatū eu — e acum chiar feciorū.

Când am statū la masā, vorbirā și de elū. „Mi spuserā, că de unū timpū nu mai e acelu copilū fricosū, ci deși încă timidū și vecinicū tristū, totuși ascultā cu mare plăcere ori-ce i-se spune, și esecutā imediatū.

Era îmbrăcatū cu nise pantalonī albi lungi, cu cămașā frumosā, și cu unū felū de tunicā, strinsā pe corpū, de culóre roșiatecū închisā. Altā-datā ilū vėđū, că aduce fārfurii și ridicā dela masā, apoi mai trăgea cu mātura și regula in sufrageriā.

I-am dișū odatā: „Gheorghe, tu ai sé spargī talerile“.

— Nici decum, sunt tot-deuna cu grijā, Domnule. Nu crede D-ta, că decā suntū ale altuia, eu sé-i facū rēu — nu Domnule, căci acelu altulū..., sé intrerupe, plēcā capulū și o palóre i cuprinde fața, apoi audū murmurāndū: „căci acela este stāpānulū meu, care mé ingrijēșce“.

Vedeam, că i facū rēu aceste lucruri, de aceea l'am lāsātū. Se învățase cu mine, și acum când veneam, nu mé mai întrebā, ce cautū, ci repede mé poftea susū. Câte-odatā i mai dam și eu câte-unū micū bacșișū — și-mi mulțamea cu lacrimi, sērmanulū copilū.

Dér ceea ce mé preocupā pe mine era, sé aflū, de ce acestū copilū e tot-deuna tristū și tăcutū, și pururea are într'insulū o temere și șialā amestecatā, bine înțeleșū, cu rușinea — și de care elū suferea atunci. Imi venea cam greu, sé-lū întrebū, căci elū érași se puneā pe plānsū, dér totuși hotārāi a i-o dișe într'o di:

— Gheorghe, de ce, băiatule, ești tu tot-mereu tristū?

— He! Domnule, cum sé nu fiu tristū, când eu sunt singurū pe lume.

— Bine dér tu ai atāta lume pe lângā tine, atātea lucruri frumoșe te încunjōrā; de ce acestea nu te potū bucura și pe tine?

— Nimicū, Domnule, nu mé mai póte bucura. — Incepū sé plāngā.

— Imi pare curiosū de totū cu tine, ce va fi însemnāndū astea?

— Așa e, Domnule, d-ta ai o maică, séu unū tatā, séu vei fi avutū, cari sé te iubēșcā, séu cari te-au iubitū. Și d-ta ai crescutū in brațele lorū, d-ta ai nāscutū și crescutū in casa părinților d-tale. Dér eu, — spunea acesta plāngēndū — sunt nāscutū pe drumuri, de multū póte nu mai eram pe lume și ar fi fostū mai bine, decā nu se gășea unū omū cu sufletū bunū, și care sé-și facā milā de mine. Și eu nu cunoscū mamā, nu cunoscū tatā, nu cunoscū casā părintēșcā, sunt orfanū. Și cum sé nu plāngū, cum sé nu fiu tristū când tóte acestea mi lipsescū. Póte suntū și alții, și póte vei dișe, că ei totū se bucurā óre-cānd-va. Așa va fi, dér eu Domnule, nu potū a mé bucura, și nu mé voiū bucura nici-odatā.

Aceste cuvinte le spunea cu unū astfelū de tonū, încātū imi făcurā și mie

rēu — și decā-lū mai vedeam in acēstare 'n fața mea, póte a-și fi începutū plāngū — dér eu l'am lāsātū sé plece. Multū timpū apoi n'am mai mersū pe acēlo. Când am trecutū érași, din întâmplā într'o di, ca totū-deuna, l'am vėđutū in pulū scārei, dér de astā-datā era cu totū schimbatū între o îmbrăcăminte nouē, almintrelea conformū numelui ce purtā. Imbrăcatū cu o livrea verde cu o mulțū de bumbi albi ca de argintū, pantalon asemenea verđi cu dungī roșii, in fine gātū cu legăturā albā, părea frumosū acēstā uniformā, dér elū cum mé vede rușinează. Simțea oróre bietulū băiatū acea îmbrăcăminte. Am mai venitū apoi pe acolo de câte-va ori, și am încetatū vizitele mele pentru unū timpū, fiindū șmutatū cu serviciulū in altū orașū.

Dupā doi ani, când m'am mai rēvīrtōșū, ca sé mai revėdū vechea mea rēdintā, am mersū și pe la acēstā familī. Ce bucuriā am simțitū, când am gășitū totū acolo pe miculū *Feciorū*, dér cum acum crescuse mare — totuși era slāb. Nu mai puținū s'a bucuratū și dēnsulū, că acēstū nenorocitū băiatū se deprinsese c

Bursa de Bucuresti
din 23 Ianuarie n. 1895.

Table with columns: Valori, Do. bnda., Scad. cup., Cu banii gata. Includes entries for Rentă română perpetuă 1875, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

SCOMPTURİ:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Casa de Depuneri, Londra, Viena. Includes exchange rates for Paris, Petersburg, Berlin, etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table with columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valutau trioaș., fl. cr. Lists prices for various grains like Grâu, Săcară, Orz, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 21 Ianuarie n. 1895. Starea rimătorilor a fost de 116,088 capete, la 23 Ianuarie au intrat...

1837 capete și au eșit 1266 rămânându la 14 Ianuarie un număr de 116.659 capete. Se notează marfa: ungușcă veche grea dela 41.1/2 or. până la 42.— or. marfa ungușcă tineră grea dela 43.— or. până la 44.— or., demijlocu dela 43.— or. până la 43 1/2 or. ușoră dela 43.— or. până la 44.— or.

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 23 Ian. n. 1895.

Table with columns: Săminte, Seminte vechi ori noue, Săcară, Orz, Ovăs, Cucuruz, Hirișcă. Includes sub-tables for Săminte vechi and Săcară.

Table with columns: Sem. de trif., Luțarnă angur. franceză, roșiă rafinată duplu, etc. Includes prices for various oils and products.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior

Cine vrea se bea Vinu bun și efin, se și'l procure din casa Nr. 48 strada Porți la „Trei Litre“

Nu e jucăria, nu glumă, nu șarlatanie, decâtu curatulu adevăru. Mai pre susu de ori-ce laudă și vestită în tota lumea este... Colectia noastră Chicago... Kommissions-Waarenhaus der amerik. Tuka-Uhrenfabrik Wien II. Taber-Strasse 44.

TINCT. NERVI TONICA. Elixir de nerve al prof. Dr. LIEBER. Veritabil numai cu marca de contravenție crucea cu ancora. Preparat după prescripție medicală officios legalisată în farmacia M. Franta, Praga.

Dr. pharmaciae Carol Schuster. Odeur de Nou, Syrup și pastille de Nou, Lanolin Creame. Depoulu generalu la farmacia în Tergulu grăului.

E. Mansberger ceasornicar Brașov, strada Porți Nr. 32. Recomandă depositulu seu bine asortatulu de ceasornice de buzunar din Helveția, precum și tote felurile de ceasornice de părete, pandule, ceasornice deșteptătoare, etc.

mine. Am vorbitu cu densusu multu timpu și la plecare, cu durere chiar, m'am despartitu de densusu, lăsându-lu cu lacrimile în ochi. Nu sciam, după ce am plecatu, nicicu de densusu. Au trecutulu ast-felulu câțiva ani. Se întâmplă, ca se fiu erăși mutatulu napoi. Atunciu bucuria mea era mare și primululu lucru fiu, se alergu la familia cunoscută, se vedu copilulu orfanu, căruia îi dăceau Feciorulu. Dér mare 'm' fiu durerea, când spuseră, că acelu băiatulu plecase și câte-va luni înainte de acolo. Mă conșolam numai cu speranța, că-lu voiu mai putu întelni vre-odată. Au trecutulu vre-o șese luni dela veșuirea mea, și întâmplarea fericită face se întelnescu pe Feciorulu pe o stradă. Cătu bucuria am simțitu și ce bine-cuvântatu a fostu acelu momentulu. Chiar fi elu, sërmanulu copilulu, care acum se făcuse mare, 'm' urise și era plinu de o veselie, pe care lu mi-se întâmplase se o vedu la densusu. Am începutulu să-i vorbesculu și între altele lu întrebulu: — Gheorghe, dragă, de ce a-i plecatulu dela protectorii tui? 'Ti era réu? — Nu, Domnule, dér a-și fi voitulu să

mai respiru și eu aerulu liberu, care părea, că-mi făce atătu de bine. — In adevăru, te vedu atătu de veselulu. — Da, Domnule, sunt veselulu, dér asta vine, că te-am vedutu pe d-ta; te doream prea multulu. Apoi ér se întristulu. — Și eu voiam se te vedu. Dér ér vedu, că începi a-te întristulu. — Da, când imi năpădescu gândurile, imi vine se plāngu, se fugu, se și tipu, se nu mai vedu lume. Și... odată nu mă vei mai vedu Domnule... acestă viață 'm-e atătu de grea! Imi făceau réu erăși, acele cuvinte, de aceea am plecatulu dicensu-i: „Sé ne mai vedemulu“ și i-am spusulu adresa mea. Pe drumulu murmuramulu: „Sërmanulu copilulu!“ Atunciu a fostulu ulima óră, când ilu mai vedeam — de atunciu nici nu l'am întelnitulu, nici n'am mai aflatulu de densusu. Réu 'm' părea de densusu, căci mi-se, pare, că împline se ceea ce imi dăsesu în urmă. C. Romulus.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chine-
sische etc. in den neuesten Dessins und Far-
ben, sowie schwarze, weiße und farbige
Henneberg-Seide von 35 fr. bis
fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert,
gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual.
und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.).
Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster
umgebend. Doppeltes Briefporto nach der
Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

**Suntă a se adresa subscrise
administrațiunii. In casulă pu-
blicării unui anunțiu mai mult
de odată se face scădământă,
care crește cu câtă publicarea
se face mai de multe-ori.**

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

4 Trageri de loterie deja din 1—15 Februarie.

Recomandămă grupa următoare, dotată cu mari câștiguri principale:

1 los italianescă (Kreutz) | **42 de trageri cu fl. 828,000** câști-
1 „ Jó sziv | guri
1 „ Dombau | principale în durata plățirei rateloră
1 „ sêrbescă Regia tutunului | Fie-care los are sê iase la sorți.

Tôte 4 losurile se vënd în 42 rate lunare à fl. 1.

1 los turcescă 400 franci vëndă în 38 rate lunare à fl. 2.50

1 los 3% Bodencredit emis. I. „ „ 34 1/2 „ „ „ 4.—

Cu plățire ratei prime dobândesce fie-care dreptulă la câștigurile
sortirei. — Listele de sortire se trimittă gratis și franco.

Casa de schimb (zarafiă) WERNER & C-ie
Viena, I. Wipplingerstrasse 39.

Comandele din provincie se esecută imediată. Rata primă se plătes-
ce cu mandat postală, ér' cealalte rate libere de porto, prin asignații. 596,3—3

Invitare la abonamentă!

Cu 1 Ianuarie 1895 se începe ună nou abonamentă

la
„VATRA“
fôia ilustrată pentru familii.

„VATRA“ indeplinindă tôte condițiunile cerute unei foi
ilustrate pentru familii, fiind redactată cu multă îngrijire de
unii din cei mai aprețiați scriitorii români, având totă-deuna
ună sumară bogată, variată și instructivă, pe lângă o sumă con-
siderabilă de ilustrațiuni splendidă reușite, dintre cari o mare
parte originale, referitóre atât la istoria nêmului românescă, câtă
și la artele, industria și evenimentele insemnate de actualitate
din țeră și pe unde locuescă Români; **este cea mai rês-
pândită revistă ilustrată și ocupă I-ulă locă în
literatura beletristică română.**

„VATRA“ apare de 2 ori pe lună, în fascicule întregi, de câte
4 coli mari 4°, tipărite luxosă pe hârtie extra-velină.

Pentru Austro-Ungaria:

Costulă abonamentului pe ună ană este . . . fl. 12

„Cei ce dorescă a se abona, suntă rugați sê binevoiescă a
trimite costulă abonamentului, prin mandată postală la librăria
editóre, C. Sfetea, Bucuresci, căci „Vatra“ nă se trimite de câtă
celoră cari plătesc abonamentul înainte.

Colectiă din anulă I. ală „Vetrii“ se mai găsescă broșate cu
12 fl., luxos legate cu 13 fl., ér' numai scôrțele cu fl. 1.50.

600,1—30

„Albina“ institutu de credită și de economii în Sibiu.

PUBICAȚIUNE.

In sensulă articolului: de lege XXXVI din anulă 1876 § 29

1. Suma scrisurilor fonciari puse în circula-
țiune cu ziua de 31 Decemvre 1894 face v. a . fl. 1.751.000.— „
 2. Pretensiunile institutului de imprumuturi hipo-
otecare, cari servescă de acoperirea acestoră scrisuri
fonciari suntă de fl. 1.857.542.33 cr
 3. Valórea hipoteceloră luate de basă la sus-
numitele imprumuturi hipotecari este de fl. 7.488.200.— „
- In sensulă § 97 din statute, fondulă specială
pentru asigurarea scrisurilor fonciari e de fl. 200.000.— „

Aceste e indusă în contă separată și plasată în efecte publice.
Sibiu, 1. Ianuarie 1895.

Direcțiunea.

Ajutoră grabnică și sigură

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijloculă celă mai bună și eficace pentuu menținerea sănătății, curățirea suciri-
loră precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiri bune este deja pretutin-
denea cunoscutulă și plăcutulă

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestă balsamă preparată cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tãmă-
ditoare sê dovedesce ca fôrte folositoră în contra tuturoră greutăților de mistuire căr-
cei de stomachă, lipsa de apetită, rigăelei, congestiuniloră, haemorhoideloră etc. etc. In
urma eficacității sale a devenită acestă balsamă acum ună singură și dovedită **medi-
camentă de casă populară.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoscință stau la dispozițiă!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, facă pe fiecare atentă, că fă-care sticlă cu Dr. Rosa's
Lebens-Balsam, care singură numai de mine este preparată după receta originală, este
învelită în hârtiă grósă albastră, care pôrtă în lungulă ei inscripțiă: Dr. Rosa's Le-
bens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba
germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntă provêdute cu alăturata marcă a fa-
briței luată sub seutulă legală.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilă sê pôte procura numai în

Depositulă principală ală producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

In **Budapesta:** la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din **Brașovă**, precum și tôte farmaciile mai mari din monar-
chia Austro-ungară au depositulă din acestă balsamă de viață.

Totă de acolo se pôte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

ună medicamentă sigură și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscută în
contra tuturoră inflamațiuniloră, răniloră și umflăturiloră.

Acestă se întrebuintă cu succesă sigură în inflamațiuni, la stagnațiunea lap-
telui și întărirea țigeloră cu ocasiunea iutercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu
purou, carbuncule; copturi la unghie, la panariți (ulcerațiuni la degete, la întăriuri,
umflături, tumórea glandeloro-limfatice, lipume etc. — Tôte inflamațiunile, umflături,
întăriuri se vindecă în timpulă celă mai scurtă; la casuri iusă, unde s'a formată deja
peroulă, absorbă baba și o vindecă în timpulă celă mai scurtă fără dureri.

In cutióre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-óre-ce alifia de casă universală de Praga sê imi-
tetză fôrte desă, facă pe fă-cine atentă, ca singură numai
la mine se prepară după receta originală. Acestă este nu-
mai atunc veritabilă, decă cutiór-le din me ală galbiu, în cari se pune, suntă înfășu-
rate în hârtiă roșă pe care se află tipărită în 9 limbi esplicațiunea cum sê se întreb-
uinte, împachetate și în cartóne vinete, — cari suntă provêdute cu marca fabriței
de mai susă.

Balsamă pentru auđă.

(Gehör-Balsam)

Celă mai probată și prin multe încercări celă mai temeinică medicamentă pentru
vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdută. **1 Flacon 1 fl.**

Suferințe de peptă,

Tusa, cum și tôte bólele, catare de
ale canalului de respirațiă, gâtleeji plă-
mâni, greutate de respirație, Astma, fleg-
mă, tuse măgărescă, răgușelă, gâdili-
tură la gâtă, începută de tuberculosă,
se potă depărta mai bine și mai ușoră
cu întrebuintarea renumitului și după
prescripțiă medică preparată și reco-
mandată Ceaiu Sf. George pachetă à 50
cr. și prafulă care aparține ceaiului prafu
Sf. George, cutia à 20 cr. împreună cu
prescrie: ea întrebuintării. Succesă se
simte după cate-va đite. Mai puțină de
2 pachete nu se trimetă. La trimetere
cu posta 20 cr. mai multă pentru pache-
tarea și espediată

Tôte comandele suntă a se adresa
directă la St. Geors-Apotheke. Wien,
V/2 Wimmergasse 33.

Sê se trimittă prețulă înainte cu man-
dată postală.

Numere singuratice
din „Gazeta Transilvaniei“
à 5 cr. se potă cumpăra în

Cel mai gustios, celulă sănătos și totodată | Uniculă sănătos surogat pentru boabe de cafe, reco-
cel mai iedilă adăos la boabe de cafe este: | mandat de medie pentru femei, copii și bolnavi ester

KATHREINER

CAFE DE ORZ KNIPP

Cel mai curat produs natural
in gâtăsi înscăsi
Falsificarea prin amestecături
deci dăci imposibilă

In fiecare loc de cãpătat: 1/2 Kilo cu 25 cr.

Dare de seamă: Sunt de cerut și
de primit numai pachete originale
cu numele
„Kathreiner“